

NOVA FILATELIJA

LJUBLJANA
1. 1. 1950
LETNIK II.
ŠTEVILKA 1.
Din 20-

NOVA FILATELIJA

Mesečno glasilo Filatelistične zveze Slovenije

ZALOŽILA: FILATELISTIČNA ZVEZA SLOVENIJE, Ljubljana, poštni predal 281

Urednik: PAVLE ANDERLIČ, Ljubljana, Frančiškanska 3

Odgovarja: SILVO PAJK, Ljubljana, Gosposvetska 10/IV

Dopise, rokopise, reklamacije, naročila in pošiljke za UREDNIŠTVO
GLASILA naslavljajte na naslov:

Uredništvo „NOVE FILATELIJE“, Ljubljana
poštni predal 281

Naročnino nakazujte na tekoči račun Filatelistične zveze Slovenije
pri Narodni banki, Ljubljana št. 601-95603-104

Rokopisov ne vračamo. Vposlati jih je treba za naslednjo številko
najdalje do 20. januarja 1950.

VSEBINA:

	Stran
Uvodne besede: Pogumno naprej!	1
Silvo Pajk: Filatelija v socialistični državi	2
Ferdo Kobal: Prodoren uspeh naših raziskovanj: Doka- zано je, da je oče poštne znamke Lovrenc Košir!	3
Inž. Franjo Lavrič: Z znamkami ravnaj previdno!	6
Pavle Anderlič: Osnovni pojmi filatelije (I. del - začetek)	8
Dr. Anton Lavrič: Posebnosti na znamkah Rdečega križa 1949	10
Zemljevid LR Slovenije	12
Organizacijsko poročilo FZS	13
Novе znamke FLR Jugoslavije	14
Navodila podružnicam in v vednost članom	15
Iz uredništva	16
Novoletna križanka (nagradna)	
Objava Biroa za Filatelijo	

NOVA FILATELIJA

GLASILO FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE

LETNIK II.

JANUAR 1950

ŠTEV. 1

Pogumno naprej!

Prvikrat stopa Filatelistična zveza Slovenije pred svoje članstvo z lastnim glasilom. Žadana naloga ni lahka, toda zavedamo se dobro, da je vsakemu pravemu filatelistu nujno potreben strokovni list, če hoče slediti razvoju današnje filatelije doma in v svetu.

Pred nami so se že pojavljale razne filatelistične revije, katere pa so po krajši ali daljši dobi svojega obstanka prenehale in zbiralci so ostali brez strokovnega glasila. Ustanovitev Filatelistične zveze Slovenije je bila že iz tega razloga skrajno potrebna, ker samo z združenjem vseh filatelistov po vsej naši lepi Sloveniji bo mogoče redno izdajati lastno glasilo.

Naš list naj bo znanilec novega časa, dobe delovnega poleta in razvoja, naj prinaša kulturno razvedrilo delovnemu človeku in ga vodi po pravem potu brez izkoriščanja v lepšo prihodnost.

Članstvu podružnic, sodelavcem in somišljenikom želimo v novem letu uspešno graditev naše stavbe.

UREDNIŠTVO.

Filatelija v socialistični državi

Novi družbeni red, ki ga je prineslo osvobojenje z zmago narodno osvobodilne vojske, je v marsičem nujno zahteval velike spremembe. Stari, kapitalistično usmerjeni sistem je postal trhlo drevo, ki je samo odpadlo, — nujno pa je tudi bilo, da odpadejo vse druge posledice kapitalističnega režima, ki so se odražale povsod v družbenem življenju.

Preosnove v državnem in gospodarskem aparatu so takoj omogočile delovnemu človeku boljše življenje — ali drugače povedano: višji življenjski standard, ki je za časa okupacije zelo padel. Socialistično gospodarjenje pa je poleg ostalega dalo delovnim kolektivom tudi več poleta za izpolnitev prve Titove petletke.

Mnogi filatelisti, prekaljeni v narodno osvobodilni vojni, so spričo usodnih posledic, ki jih je zapustila vojna v filatelističnem gibanju, mislili brž tudi na preosnovo naše filatelije.

Špekulativne izdaje znamk za časa vojne so povzročile, da je filatelija po zaslugi elementov, ki znamke do tedaj morda niti pogledali niso, postala špekulacija; ti ljudje so na račun poštenih ljubiteljev znamk zaslužili lepe denarce.

Po osvoboditvi seveda s svojim delom niso prenehali in bi radi, da ostane filatelija vir lahkega zaslužka. Spričo tega nezdravega pojava v filateliji smo takoj začeli snovali ustanovitev Filatelistične zveze, ki naj bi bila regulator v vseh teh perečih vprašanjih, hkrati pa naj bi bil njen smoter in naloga: postaviti filatelijo na zdravo podlago, kakršno mora imeti. Stari sistem društvenega dela je bil omejen samo na neko število privilegiranih ljudi. Široka javnost pa je o filateliji prav zaradi tega ozkega, zaprtega kroga le malo vedela. Čas po osvoboditvi zahteva množičnost te lepe športne panoge, če jo moremo tako imenovati. Množičnost filatelije ni važna samo za filateliste, temveč mora nuditi tudi delovnemu človeku lep kulturni užitek in možnost, da postane filatelist. Predvsem pa je važno, da pritegne čim več delavske, kmečke in študentske mladine k pravemu zbiranju. Mesto naj dá smer podeželju, pomoč podeželskim zbirateljem. Prav tega pa v starem družbenem redu ni bilo.

Filatelistični tečaji za mladino, ki jih je novoustanovljena Zveza pričela prirejati, očitno kažejo preosnovo tudi v našem gibanju. Naši filatelisti danes ne škoparijo s svojim znanjem in ga ne skrivajo pred drugimi, danes se prav vsi borimo, da se vrata znanosti v filateliji, ki ni majhna, odpro na stečaj vsem, prav vsem, neglede na poklic in stan. Z vzgojo novega kadra bomo dosegli pogloblitno nalogo: odpravili bomo špekulacijo in množično razširili zbiranje znamk.

Znamka ni le košček papirja, dokaz plačane poštne pristojbine, znamka je glasnik političnega in gospodarskega življenja države. Znamke so majhne umetnine, ki kažejo svetu zlasti velik delovni polet naše mladine pri graditvi naše ljudske države. Govorè o zgrajenih progah, kakršne lahko gradi le mladina, ki je socialistično prevzgojena in se v takem duhu nadalje vzgaja.

Znamka na pismu nosi daleč v svet dokaze o socialistični graditvi naše domovine. To pa je prav danes naša dolžnost: dokazati z vsem in po vseh močeh, da se pri nas gradi socializem in da smo mi tisti, ki ga gradimo.

Ferdo Koba, Ljubljana

PRODOREN USPEH NAŠIH RAZISKOVANJ:

Dokazano je, da je oče poštne znamke

Lovrenc Košir!

„Filatelista“, glasilo Zveze srbskih filatelistov, prinaša v svoji novembrski številki 3, članek Velimirja Cizla, nanašajoč se na dokaze o Lovrencu Koširju kot idejnem pobudniku poštne znamke.

Članki, ki so bili ob 100-letnici poštne znamke (1940) o Koširju objavljeni, so povedali, da je bil Košir prvi in pravi idejni tvorec poštne znamke, vendar niso bili z nikakim verodostojnim dokazom podkrepljeni, čeprav je višje poštno ravnateljstvo v Lipskem potrdilo, da je Košir že leta 1836 predložil avstrijski vladi načrt, da bi se odpravilo pobiranje poštne pristojbine v gotovini in vpeljale znamke. Tov. Cizel nadaljuje:

Poštno ministrstvo stare Jugoslavije je vse to vedelo, vendar ni uradno nič storilo, da bi se objavila zasluga našega rojaka Koširja ob 100-letnici poštne znamke (1940) ter se tako zagotovila pravica njegove ideje, da si mu ni uspelo, da jo uredniški pri tedanji avstrijski vladi.

Docela drugače je ravnalo Poštno ministrstvo FLRJ, ki je pokazalo polno razumevanje in smisel za odgovornost pred zgodovino in je storilo vse potrebno, da se ugotovi, komu gre

pravica in sloves „očeta“ poštne znamke. Spričo mednarodne filatelistične razstave „Imaba“ v Baselu (1948) je naše Ministrstvo dalo v promet serijo frankovnih znamk in letalsko znamko s Koširjevim likom kot idejnim pobudnikom poštne znamke. Naše ministrstvo je nadalje naročilo svojim uslužbencem, naj iščejo dokumente, ki bodo neovrgljivo dokazali, odkod izvira zamisel poštne znamke.

To je v naše veliko zadovoljstvo in v prid dokazom zgodovinske resnice slednjich prišlo v roke šefu mednarodnega poštnege oddelka pri našem Poštnem ministrstvu tov. Milomiru Mičiću. Prebiraje zapisnike raznih kongresov mednarodne poštne zveze, je tov. Mičić našel v zapisniku 6. seje (24. 9.) I. kongresa U. P. U. (Svetovne poštne zveze), ki je bila od 16. 9. do 9. 10. 1874 v Bernu, odstavek, v katerem je govora, da je bila sporočena članom kongresa vsebina pisem Lovrenca Koširja, poštnega uradnika v Zagrebu in kjer je iznešena trditev, da je on pripomogel do uvedbe poštne znamke in drugih poštних reform ter hoče, da mu kongres to prizna in dodeli nagrado.

Vsebina tega zapisnika je bila tov. Mičiću kažipot, da so razen Lipskega in Dunaja, dokumenti o Koširjevem delu tudi v Bernu. Ta sodba je bila upravičena, ker so shranjeni izvirni dokumenti in so jih sedaj našli v švicarskem državnem arhivu v Bernu. Ta ustanova je ponudila našemu Poštnemu ministrstvu svojo pomoč in je široko odprla vrata svoje zgodovinske poštne zakladnice.

Predvsem so tudi našli kopijo odgovora predsednika I. kongresa, v kateri sporoča Koširju, da je kongres vzel na znanje Koširjev ugovor, vendar da ni upravičen reševati področja, navedenega v ugovoru. Kot prilogo zapisniku so našli izvirno Koširjevo vlogo, kateri so bili priloženi drugi Koširjevi dokumenti. Med temi so tudi obrazci nalepnic v raznih barvah, ki jih je treba vsekakor ceniti kot predhodnice današnje poštne znamke, saj vsebujejo vse njene elemente, predvsem pa pristojbino.

Lovrenc Košir se je zavedal pomena poštne znamke in tega, da je njegov predlog pomenil revolucijo v poenostavljenju poštne prometa. Zato je vztrajno dokazoval prvenstvo svojih zamisli. V svoji zahtevi je predložil dokumente iz leta 1836. in nudil vse dokaze, da je dal pobudo za uvedbo poštne znamke pred Rowlandom Hill-om. V svoji zahtevi navaja tudi podatke, kje je to pisal in kaj vse je storil, da bi njegovo zamisel sprejeli in uresničili.

Vse te važne dokumente so fotografirali naši predstavniki v švicarskem državnem arhivu v Bernu in so kopije že v našem Poštnem ministrstvu. Dejstvo, da se je Košir priglasi kot idejni tvorec poštne znamke takoj prvemu mednarodnemu poštnemu kongresu, je značilno za njegovo samozavest kakor tudi za dokazovanje njegove trditve, da je res prvi sprožil vprašanje uvedbe poštne znamke namesto pobiranja pristojbin v gotovini. Košir se je zavedal, da ima samo on pravico biti priznan za idejnega očeta poštne znamke.

Če bi bila njegova pritožba nepravilna, se tak forum, kakršen je bil I. kongres Svetovne poštne zveze, sploh ne bi ukvarjal z njegovim vprašanjem in tudi ne bi bili mogli kaj podobnega vpisati v kongresni zapisnik.

Z odkritjem originalnih dokumentov Lovrenca Koširja so slednjič ovržena vsa sumničenja, podtikanja in omalovaževanja. Stališču našega Poštne ministristva se jugoslovanski filatelisti zahvaljujemo in ugotavljamo s ponosom, da je bil naš rojak tisti, ki je prvi dal idejo za poštno znamko. Ta je postala s svojim razvitkom predmet filatelije, predmet našega priljubljenega športa, poučno in pomenljivo propagandno sredstvo, ki prodira v vsak kotiček sveta.

1836 je tedaj leto, ko je Lovrenc Košir uradno stavil svoj predlog. Kakor se je sedaj izkazala resničnost te njegove trditve, tako moramo tudi verjeti njegovim besedam, da je o svoji zamisli govoril že leta 1835. z Angležem Galwayem. Z najnovejšimi dokazi je dokončno sklenjena pravda o očetov-

stvu poštne znamke. Naj je bilo v preteklih letih še toliko namigavanj, s katerimi so hoteli osmešiti našo trditev o Koširju, naposled se je le izkazalo, da je bila naša pot pravilna. Nihče več nam tega ne bo mogel ovreči. Skromni spomenik, ki smo ga postavili filatelisti preteklo leto Koširju v Spodnji Luši pri Škofji Loki, nam bo sedaj še bolj v ponos, da imamo jugoslovanski narodí moža, čigar zamisel izvaja še danes ves svet in ki je ustvaril predpogoje za filatelijo.

Inž. Franjo Lavrič, Ljubljana

Z *znamkami* ravnaj previdno!

Ob pregledu filatelističnega gradiva, urejenih in neurejenih znamk, se človeku često utrga vzdih: nekoliko lepše ravnaj z znamkami!

Koliko škode je že povzročilo malomarno ravnanje z znamkami! Tega ni moči niti približno oceniti. Večina dragocenih klasičnih znamk ima poškodovan papir. To so tanka mesta, ki se poznajo po prosojnih pegah, če jih držimo proti luči. Pa tudi pri drugih znamkah naletimo na enako „bolezen“. Kako so te poškodbe nastale? Odgovor na to je preprost. Zbiralec se ni toliko potrudil, da bi ovlažil lepilo, s katerim so bile znamke lepljene, in jih je brezobzirno odtrgal s pisma ali iz albuma.

In vendar je pravilno ravnanje z znamkami preprosto. Kako naj ravnamo, če želimo ohraniti lepilo na hrbtni strani znamke? Ker so vodotopna lepila živalskega in rastlinskega izvora zelo sprejemljiva za vlago (higroskopična), vpliva nanje vsaka sprememba zračne vlage. Ti koloidi se venomer raztezajo in krčijo ob vlažnem ali suhem vremenu in postanejo pod vplivom nasičenih vodnih hlapov mokri in lepljivi. Sleherni fila-

telist je že obžaloval, da so se mu znamke sprijeje v vlažnem prostoru. To lastnost lepila lahko izkoristimo v svoj prid.

Ako pa hočemo odstraniti prilepko, zapremo znamko v posodo z vodo, toda tako, da papir ne pride v dotiko z vodo. Po nekaj urah se je lepilo že toliko prepojilo z vlago, da lahko odstranimo prilepko s pinceto, ne da bi odtegnili znamki preveč lepila. Navadno je lepilo po 12 urah pri vodni toploti okoli 20° C, ki je najprimernejša, že čisto mehko. Vroča para namreč kvarí znamko in ne deluje na lepilo, nizka temperatura pa ne povzroča dovolj hlapov (lepo vreme ob suhem mrazu). Narobe pa ne smemo pustiti znamke predolgo v vlagi, ker jo sicer utegne napasti plesen, ki jo popolnoma uniči.

Čisto znamko posušimo na belem papirju. Nekako čez četrt ure je ovlaženo lepilo že toliko suho, da ne lepí več. V tem stanju znamko lahko gladimo na hrbtni strani s topim, zaokroženim orodjem, pri čemer odstranimo na lepilu zadnje sledove prilepke in zravnamo gube v papirju. Nato damo znamko med čistim belim papirjem v stiskalnico pod visok pritisk.

Zmečkane znamke, ki niso zlomljene, lahko zravnamo tako, da jih navlažimo — če so brez lepila — v vodi, nakar jih položimo za en dan v stiskalnico med več listov belega, slabo klejenega, suhega papirja. Ob sušenju se papir krči, toda pod pritiskom nastanejo znatne napetosti v njem, ki ga popolnoma izravnavajo.

Posvečajmo znamkam več pazljivosti, ker vzbujajo lepo urejene zbirke poštinih znamk v slehernem zbiralcu estetski občutek, notranje ugodje in sproščenost duha!

Kraj Pñari - Jong v Tibetu se ponaša, da ima v višini 3877 m najvišji poštni urad na svetu. Telegrafski kabel veže skrivnostno budistično mesto Lhaso z Indijo.

V Pensilvaniji (ZDA) pa je najnižja ekspozitura pošle, ki posluje 1200 m pod zemljo v rudniku.

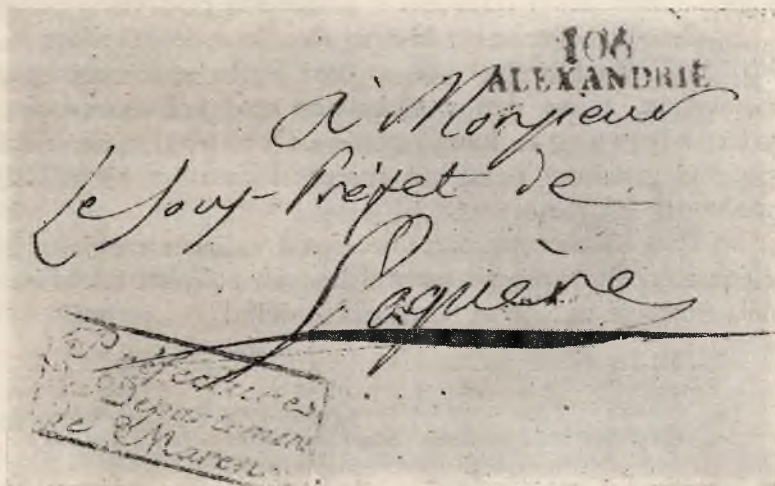
Osnovni pojmi filatelije

I. DEL

Razstava znamk v našem Primorju, ki jo je priredilo Filatelistično društvo Nova Gorica v Solkanu ob svoji ustanovitvi dne 14. avgusta 1949, je bila po svojem obsegu skromna. Prikazala pa je nastanek in razvoj znamke zelo pregledno in s primerki. Da bi imel korist od te razlage tudi širši krog zbiralcev, pričobujem glavno snov, izpopolnjeno v informativen članek, ki naj bi filateliste — začetnike in starejše seznanil z osnovnimi pojmi filatelije.

Razstava, ki jo je skrbno in spretno organiziral predsednik podružnice tov. dr. Franc Marušič s sodelavci, je pravilno zajela vzgojni pomen filatelije.

PREFILATELISTIČNA PISMA. Do uporabe znamk so pobirali poštnino v gotovini, kar je bilo zelo nerodno in

Prefilatelistično pismo iz dobe Napoleonove zasedbe severne Italije (okoli 1810.) Na poštnem žigu (desno zgoraj) je označeno italijansko mesto Alessandria v francoščini „Alexandrie“. Štev. 106 zaznamuje francoski poštni departement. Na skra ni levi (spodaj) je uradna štampljka ledanje francoske prefekture.

zamudno. Pisma iz te dobe imenujemo predfilatelistična pisma. Namesto znamk imajo raznotere žige.

PRVA ZNAMKA. Vemo, da je naš rojak Lovrenc Košir že 1836. leta nasvetoval uvedbo znamk. S svojim predlogom pa ni uspel. Šele 6. maja 1840 je prišla v promet prva znamka, znana „črna penny“ v Angliji. V sledečih 20. letih so države zapovrstjo uvedle poštno znamke. Teh je do danes izšlo po vsem svetu nad 200.000 raznih oblik in podob. Zato ni čudno, da se zbiralci čedalje bolj omejujejo na zbiranje področij.

PAPIR, na katerem so tiskali znamke, je bil in je še zelo različen. Vrsti se od prvotnega, na roko gnetenega, do najfinejšega; od sivega, gobastega, do belega satiniranega; od enotnega do nitkastega; od kredastega do kartonsko debelega in od časopisnega do cigaretnegega. Nekaj naših verigarjev je celo tiskanih na luknjičavem papirju. Znano je, da je Latvija zaradi pomanjkanja papirja tiskala svoje prve znamke (1919) na beli hrbtni strani starih nemških generalštabnih zemljevidov in okupacijskih bankovcev. Pred ponarejanjem znamk so se države varovale s tem, da so uporabljale posebno izdelan papir z rastlinskimi vlakni in vodnimi znaki (podobno papirju bankovcev). Zanimiva zaščitna mera v klasični dobi so znamke s svilenom nitko (Švica, Bavarska, Anglija).

VODNI ZNAK se pojavlja v najrazličnejših oblikah (krone, zavite ali ravne črte, besede, številke, črke in okrasna znamenja). Vodnemu znaku so podobni vtisnjeni znaki v obliki rastra ali črk, kar poznamo n. pr. pri starih ameriških in romunskih znamkah. Nasploh imajo vse znamke iste izdaje vodni znak enako vtisnjen. Poznamo pa tudi vodne znake, ki jih najdemo samo na enem delu papirne pole, tako da ima samo del znamk vodni znak. Take znamke so iskane in redkejše od drugih (n. pr. stara Avstrija, novejša Švedska).

BARVA PAPIRJA je navadno bela, imamo pa tudi barvastega. Poznamo še papir, ki je barvan ali bel le na eni strani.

BARVA ZNAMK. Znamke so tiskane v raznih barvah. Vprašanje in poznavanje barv pa je najtežje poglavje vse filatelije. Pač zato, ker ne poznamo objektivnih kriterijev za določanje barv, marveč smo več ali manj navezani na čut. Za določanje barv so sicer barvne tabele, ki nam zasilno poma-

gajo, vendar se marsikdaj ne skladajo niti z našim občutkom niti med sabo. To otežuje zbiranje področij, ki so večidel odvisna od razločevanja barv. Tak primer imamo predvsem pri naših „verigarjih“. Zato je na tem področju še danes, po 30 letih, toliko nerešenih vprašanj.

(Dalje prihodnjič).

Dr. Anton Lavrič, Ljubljana

POSEBNOSTI NA ZNAMKAH RDEČECA KRIŽA 1949

(5. — 13. novembra 1949)

Prodajne pole nimajo na robovih ne robnih trakov ne kakšnih drugih oznak, vendar lahko po tem, katere značilne napake so v poli, ločimo najmanj 2 različni prodajni poli.

I. ZNAČILNE NAPAKE:

Ker so slike osnov frankovnih in portovnih znamk tiskane z različnimi ploščami, a rdeč napis — Nedelja crvenog krsta, rdeč križ in oznaka vrednosti 0'50 din — z istimi ploščami za frankovno in portovno znamko, vidimo, da so napake plošče osnovne pri frankovnih in portovnih znamkah različne, a one na napisu pri obeh enake in na istem mestu. Tu bom nastel le najznačilnejše napake.

A. Napake na osnovah frankovnih znamk:

Slika 1.

1. prodajna pola 3. znamka: barvasta črtica „Jezik“ od otrokovega desnega ustnega kota navzdol;

21. znamka: „lasje“ ob desnem sencu bolničarke.

Napake na osnovah portovnih znamk:

1. prodajna pola 47. znamka: vijoličasta, ostro omejena lisa na kapi bolničarke pod rdečim križem (Sl. 1)

62. znamka: vijoličasta, neostro omejena lisa na kopolcu bolničarke.

2. prodajna pola 25. znamka: v besedi JUGOSLAVIJA sta črki G in O zvezani zgoraj.

B. Napake pri plošči z napisom (na istem mestu v polji pri frankovni in pri portovni znamki)

1. prodajna pola 56. znamka; poškodovan cirilski N v besedi „NEDELJA;“
58. znamka; poškodovan cirilski K v besedi „KRSTA.“

II. Slučajne napake v tisku:

Večkrat se natanko ne ujemata osnova in rdeči napis, zlasti so pogostni manjši premiki v vseh smereh.

Dalje so precej pogoste slučajne napake pri posameznih črkah v napisu „NEDELJA CRVENOG KRSTA“ ter v rdečem križu, v katerem najdemo večkrat kar precejšnje poškodbe (včasih se pojavljajo v več zapovrstjo tiskanih polah, vendar niso značilne za vso naklado).

Omenil bi še dvojni tisk osnove frankovne znamke: na znamki je vidna na glavi stoječa, rahlo odtisnjena osnova, ki je premaknjena nekoliko na desno.

III. Posebnosti barve:

Pri obeh znamkah smo našli temnejše in svetlejše odtenke barv osnove. Zanimive so „različne“ barve rdečega napisa — karminasto in opekasto rdeča. Vendar to niso nikake različne barve, saj je „karmínska“ vedno temna, a „opekasta“ vedno svetlejša. Odvisne so le od tega, ali je bilo na valju več ali manj barve (tkzv. masten in suh tisk). Najdemo tudi lepe prehode med obema na eni in isti polji (iris).

IV. Posebnosti papirja:

Papir znamk je bel, različne kakovosti, kar zlasti lepo vidimo, če gledamo znamko proti luči:

- 1) papir z mrežastim zlogom (strukturom). Včasih je ta mreža slabo izražena, tako da je papir videti progast.
- 2) porozen papir.
- 3) papir z oblakastim zlogom.
- 4) papir z zlogom drobnega satovja.

V. Posebnosti zobčanja:

Ker stroj za zobčanje ni pravilno deloval, je pri znamkah prve vrste v polji zgornja vrsta zobcev odmaknjena (po-

znam dve taki poli). V eni teh pol je pri 10. znamki v gornem desnem vogalu tudi majhna guba. (Sl. 2 in 3).

To bi bile najznačilnejše posebnosti, ki sem jih zasledil na znamkah Rdečega križa. V kolikor bodo ugotovljene še kakšne, jih objavim v drugi številki.

Slika 2 in 3

Zemljevid LR Slovenije

z označenimi kraji nazorno prikazuje velik porast naših podružnic, katerih številčno stanje članstva z dnem 10. XII. 1949 objavljamo na naslednji strani. Grafikon na desni ob zemljevidu kaže razvoj od 1919. do 29. XI. 1949.

Po zaključeni redakciji sta bili ustanovljeni še podružnici v Črnomlju in na Bledu. S tem šteje Zveza na dan 20. XII. 1949 vsega 28 podružnic s skupno 2155 člani (1589 odraslih in 566 mladincev).

PODRUŽNICE FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE

Organizacijsko poročilo Filatelistične zveze Slovenije

Ob ustanovitvi Zveze (24. VII. 1949) so bila prvo navedena 3 društva, ki so štela skupaj okoli 900 članov. V prvih 4 mesecih po ustanovitvi je bilo ustanovljenih 23 novih podružnic v LRS. Število članstva se je močno dvignilo. Sedanje stanje je naslednje:

Slev. podr.	Datum ustan.	Ime podružnice	Kraj	Odra-sit	Mlad.	Skupaj člani
1	1919.	Slov. Filatelistično društvo	Ljubljana	61	8	69
2	1934.	Filatelistični klub, Ljubljana	Ljubljana	406	24	430
3	1932.	Društvo filatelistov	Maribor	198	56	254
4	1949.	Koroško društvo filatelistov	Guštanj	63	19	82
5	9. 8.	Filatelistično društvo	Idrija	18	10	28
6	15. 8.	Filatelistično društvo	Jesenice	43	15	58
7	13. 8.	Filatelistično društvo	Trbovlje	43	19	62
8	14. 8.	Filatelistično društvo	Nova Gorica	22	4	26
9	22. 8.	Filatelistično društvo	Kranj	65	25	90
10	23. 8.	Filatelistično društvo	Kamnik	31	24	55
11	24. 8.	Filatelistično društvo	Tržič	31	14	45
12	25. 8.	Filatelistično društvo	Celje	93	33	126
13	28. 8.	Filatelistično društvo	Slov. Bistrica	18	14	32
14	28. 8.	Filatelistično društvo	Tolmin	25	13	38
15	29. 8.	Filatelistično društvo	Mur. Sobota	24	2	26
16	3. 9.	Filatelistično društvo	Ljutomer	16	9	25
17	11. 9.	Filatelistično društvo	Ptuj	33	25	58
18	16. 9.	Filatelistični klub 'Triglav'	Ljubljana	186	79	265
19	17. 9.	Filatelistično društvo	Domžale	30	12	42
20	18. 9.	Savinjsko-saleško Fil. dr.	Šoštanj	21	4	25
21	25. 9.	Filatelistično društvo	Novo mesto	13	15	28
22	10. 10.	Filatelistično društvo	Rog. Slatina	30	2	32
23	30. 10.	Filatelistično društvo, Košir'	Škofja Loka	34	32	66
24	6. 11.	Filatelistično društvo	Metlika	14	42	56
25	24. 11.	Filatelistično društvo	Gor. Radgona	27	1	28
26	4. 12.	Filatelistično društvo	Postojna	18	21	39
do 10. XII. 1949 registriranih članov skupno . . .				1563	522	2085

Presegli smo že število 2000 članov, medtem ko prikazuje naš zemljevid stanje članstva na dan 29. XI. 1949 in razvoj od leta 1919 do danes. Taba je statistika organizacijskega dela Zveze po prvih 4 mesecih. Ta kratki pregled kaže dovolj jasno, da so bila prizadevanja mlade Zveze nujno potrebna in uspešna. Organizacijsko je zajeta večina zunanjih zbiralcev, ki se vse doslej niso mogli razvijati. Zlasti pa je važno, da se je vključilo toliko mladine, ki ji bo sistematična vzgoja koristila in dopolnjevala šolsko znanje. Zveza je pričela 8. X. 1949 s prvim pripravljanim tečajem za filatelijo, ki ga dijaška mladina poseča vsako nedeljo. Dosedanja prizadevanja kažejo, da bo tečaj prav uspešen.

Nove znamke FLR Jugoslavije 1949

Frankovni provizorij. Službeni znamki (1946) s pretiskom nove vrednote v črni barvi.

[16. X.] 624. Din 3.— na Din 12.— vijoličasta

[26. X.] 625. Din 3.— na Din 8.— temno rjava

Teden Rdečega križa — doplačilni.

[5. XI. — 13. XI] 628. Frankovna: Din 0,50 rjava

310. Portovna: Din 0,50 vijoličasta

Stoletnica železnic — priložnostne.

625

Frankovne:

629 — 632

[15. XII.] 629. Din 2.— zelena - stara parna lokomotiva

630. Din 3.— rdeča - sodobna lokomotiva

631. Din 5.— modra - motorni vlak

632. Din 10.— oranžna - električni vlak

Bloka za zračno pošto.

633. A Din 10.— [vijoličasta] — zobčan

633. B Din 10.— [vijoličasta] — nezobčan

P 30

Navodila podružnicam in v vednost vsem članom!

Glasilo. Zveza je razposlala prvo številko glasila v primernem številu vsem svojim podružnicam, da jo razpečajo med svojimi člani. Upamo, da bodo vsi člani pozdravili lastno glasilo, ki ga tako pogrešamo in da ga bodo v vsem podpirali (zlasti s krajšimi ali daljšimi članki, ki bodo objavljeni in primerno honorirani). Podružnice naj čimprej sporoče ali jim poslano število izvodov zadostuje, oziroma koliko naročnikov šteje podružnica. Po odprodaji naj podružnice nakažejo ustrezni znesek čimprej, vsekakor pa pred izidom nove številke. Cena izvodu bo označena v vsaki številki. Podružnice si naj prizadevajo, da bo vsak član (odrasel ali mladinec) naročnik glasila. Člani, ki ne bi hoteli prejemati glasila, dokazujejo, da jim gre edinole za nove znamke; to pa kaže, da niso pravi filatelisti.

Upravno poslovanje. Za dobro in vsak čas pregledno upravnno poslovanje je nujno potrebno, da vse podružnice vodijo točne zapiske. Vsak odposlani dopis naj se zaznamuje po zaporedni tekoči številki in vnaša v „Zvezek odposlane pošte“, ki naj ima te-le rubrike: tekočo številko, datum pošiljke, komu, zadeva (kratko označiti n. pr. informacije, okrožnica, delitev znamk, obvestilo, pritožba, znesek poštnine ter vrsto pošiljke (navadno, priporočeno, tiskovina).

Prav tako ravnamo z dospelo pošto (došli dopisi). Podružnice, ki doslej niso tako ravnale, naj zamujeno dopolnijo in vnesejo dosedanjo pošto v „Zvezek odposlane pošte“ ali v „Zvezek došle pošte“.

Dopisi naj se po možnosti spisujejo s pisalnim strojem, da ostane podružnici vselej drugopis. Odpremljene dopise podpisujeta redoma predsednik in tajnik ali predsednik in blagajnik (za blagajniške spise, potrdila itd). Prav je, če sopodpisuje pošto poleg navedenih še predsednik ali kak član nadzornega odbora, ki morajo imeti točen pregled o poslovanju upravnega odbora svojih podružnic.

Do vsakega 5. v mesecu naj upravni odbori podružnic obvezno poročajo Zvezi za pretečen mesec o delovanju in problemih, ki zadevajo podružnice.

Delitev znamk. Nove znamke za vse člane dvigneta na krajevnih poštah pooblaščen člana upravnega odbora podružnice (predsednik, blagajnik ali tajnik po sklepu upravnega odbora podružnice). Nove znamke se načelno dele članu osebno (predložiti je treba izkaznico, kjer jih člani podružnice že imajo) ter mora član prejem serij potrditi z lastnoročnim podpisom v knjigi „Delitev znamk“. Pooblastila (vselej pismena) so dopustna le za izjemne primere (huda bolezen, daljše prostovoljno delo, brigada, vojaške vežbe). Članom izven kraja podružnice lahko pošljete znamke s povratnico in na stroške člana. Treba je stremeti po tem, da se delitve znamk popreje dobro pripravijo in da ne bo reklamacij ali nepravilnosti. Nedvignjene serije vrnite s spiskom po 2-mesečnem roku Zvezi.

Zamenjava. Prosimo podružnice, da nam sporoče mišljenja in izkušnje članov, ki dopisujejo zaradi zamenjave s partnerji v inozemstvu in kako deluje pošta s predpisanimi vinjetami.

Darilo. Tov. Ravbar Ciril, učitelj v Laškem je daroval Filatelistični zvezi Slovenije 17 v platno vezanih letnikov Senfove filatelistične revije „Briefmarkenjournal“. Ta prispevek je naši strokovni knjižici prav dobrodošel ter se tudi na tem mestu zahvaljujemo darovalcu.

Članarina za l. 1950. Ker se še ustanavljajo nove podružnice, organizacijsko delo ni zaključeno. Zato bo Zveza sklicala redni občni zbor začetkom marca 1950, nakar bodo opravile podružnice svoje občne zборе. Priporočamo zategadelj, da poberejo podružnice članarino za l. 1950 meseca januarja v dosedanji višini (Din 180— odn. Din 90— za mladince) ter odvedejo Zvezi Din 120— za člana (za mladince Din 60—) najdalje do konca februarja.

Obračun poslovanja z vinjetami naj sklenejo podružnice l. 1949 za pretečeno dobo in ga naj dostavijo Zvezi v smislu danih navodil do 15. I. 1950.

Iz uredništva

Po izostanku naših prejšnjih strokovnih listov (Znamke in Nove Filatelije) bi bili ostali zbiralci v Sloveniji vse doslej brez potrebnega lastnega čtiva, da se ni javljala redna filatelistična rubrika v „Tovarišu“. Ta je izpolnjevala — kljub utesnitvam — dobri dve leti veliko vrzel. Pokázali smo, da živimo, da imamo dobro voljo prispevali delež k izobrazbi na tem področju. Ne bilo bi prav, da bi to dejstvo podcenjevali ali prezrli. Z objavami v „Tovarišu“ in sodobno redakcijo je opravljeno pioniško delo.

Objavljamo kr. tiko bolgarskega strokovnega filatelističnega mesečnika „Koop Buletin“ iz leta 1948 (glej izvirni posnetek) o rubriki v „Tovarišu“, ki to potrjuje.

Vrh tega je naša predhodnica, spominska brošura za ustanovni občni zbor, dokazala našo voljo do ustvarjalnega dela. Tako smo že dozidali kamenček naši literaturi, ki jo bo nadalje bogatilo pričujoče glasilo.

≡ БИБЛИОГРАФИЯ ≡

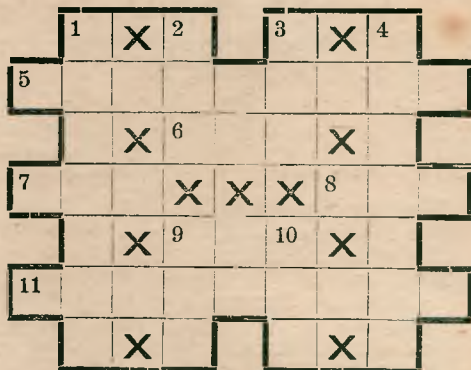
„Товариш“ — В Люблина излиза едно много интересно списание за култура, стопанство и политика. Наред с обширните отдели добре подбранни материал и богати илюстрации, списанието, което излиза всяка седмица, отделя цяла страница за филателния. Този отдел се редактира от г. Андерлич Павле, известен люблянски филателист, член на управителния съвет на филателното дружество в Люблина и член на подготвителния комитет за основаване филателен съюз в Н. Р. Словения. Филателната страница на „Товариш“ помества най-актуелните новости от целия свят, а така също и снимки на самите марки.

Почти във всеки брой на „Товариш“ има и сведения за филателния живот в България, дават се новостите, специалните печати и др. Преди известно време бе поместена специална статия за филателния у нас, а веднага след издаването на серията „Заслужили артисти“, всички марки бяха отпечатани върху корицата на списанието.

Смело можем да кажем, че малко са списанията в света, които имат толкова добре редактирана филателна страница. 📄

Novoletna križanka

(Nagradna)

Besede pomenijo:

NAVPIČNO: 1. slovenski narodni heroj, 2. moško ime, 3. osebni zaimek, 4. industrijski kraj v Bosni, 9. avstrijska športna serija, 10. lev (v srbohrvaščini).

VODORAVNO:

5. Ljudska republika, 6. žuželka, 7. števnik, 8. okrajšan znak bolezni, hkrati tudi izraz za protituberkulozne znamke, 9. začetnice najmočnejše podružnice Filatelistične zveze Slovenije, 10. slovite slovenske znamke.

Rešitve sprejemamo do vštetega 25. januarja 1950.

Sporočite nam jih po dopisnici, ki jo naslovite na Uredništvo „Nove Filatelije“, Ljubljana, poštni predal 281. Izžrebanih bo 10 nagrad v znamkah. Sodelujejo lahko samo včlanjeni filatelisti, ki naj navedejo svojo podružnico.

Službene objave Biroa za Filatelijo

Objava št. 44

Priložnostne znamke za avtocesto „Bratstvo-Enotost“

Z odločbo Poštnega ministrstva št. 28493 z dne 2. dec. 1949 pridejo v promet dne 16. januarja 1950 priložnostne frankovne znamke v počastitev izgraditve avtoceste „Bratstva in Enotosti“.

Serija šteje 3 vrednote, ki prikazujejo:

2 din (zelena) — prihod mladincev na terenu in začetna dela na avtocesti;

3. din (rdeča) — zgrajena avtocesta, najvažnejša komunikacija FLR Jugoslavije; 5 din (modra) — povezanost Beograda in Zagreba po avtocesti in mladinec s zastavama.

Znamke se dotiskujejo v Zavodu za izrađu novčanica Narodne banke FLRJ v Beogradu. Bakrotisk v rasteru na polah po 25 kosov; velikost znamke 35X29 mm, slike 31X25 mm. Zobčanje grebenasto, lepilo belo.

Znamke bodo v prodaji pri vseh večjih poštah v državi od izida do potrošnje. Za frankiranje bodo veljavne za neodrejeno dobo oziroma do odločbe o njihovi neveljavnosti.

JUGOFILATELIJA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA 3

TELEFON 26-70 — Tek. račun pri Narodni banki št. 601-69066-0

nudi zbiralcem
po nižje navedenih prodajnih cenah
ZNAMKE
FLR JUGOSLAVIJE:

Tek. št.	Katalogna št.	Naziv serije	Vrednote	Nerabljene Din
1.	476 — 480	Samostani (pretisk)	5	15—
2.	481 — 484	Tito I. (okup. din)	4	8—
3.	493	Makedonija (Ilinden)	1	5—
4.	494 — 495	Rdeči križ I.	2	25—
5.	496	Osvoboditev Beograda	1	15—
6.	497 — 508	Partizani	12	150—
7.	509 — 520	Ustavni seriji (par)	12	350—
8.	521 — 522	Ustavna bloka	2	120—
9.	523 — 524	Partizani - provizorne	2	25—
10.	532 — 535	Brčko - Banovići	4	280—
11.	539 — 543	Slovanski kongres	4	25—
12.	544 — 547	Partizani - dodatne	4	25—
12.	548 — 559	Zračne (sredina)	12	140—
14.	560 — 562	Njegoš	3	25—
15.	563 — 565	Fizkultura	3	28—
16.	566 — 568	Balkanijada I.	3	30—
17.	569 — 570	Istra	2	22—
18.	571 — 574	Šamac - Sarajevo	4	30—
19.	575 — 577	Vuk - Karadžić	3	25—
20.	578 — 580	Protituberkulozne (TBC)	3	30—
21.	581 — 583	Zagrebski velesejem	3	18—
22.	584 — 586	Kongres KPJ	3	30—
23.	587 — 589	80-letnica Akademije	3	20—
24.	590 — 593	Podonavska konferenca	4	50—
25.	594 — 597	Košir frankovne	4	60—
27.	598	Košir zračna	1	35—
27.	599 — 601	Balkanijada II	4	40—
28.	538 - P 128	Rdeči križ II	2	3—
29.	602 - P 129	Rdeči križ III	2	3—
30.	603 — 609	AVNOJ obletnica	7	70—
31.	610 — 612	Prešeren	3	35—
32.	621 — 623	U. P. U.	3	400—
33.	P 120 — 27	Porto IV	8	60—

Vse podružnice opozarjamo, da izvedejo svoje redne občne zборе v mesecu februarju 1950
in izvolijo delegate za občni zbor Zveze, ki bo v marcu.

Tisk grafične učne delavnice gluhozemnice v Ljubljani